

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Una visita á la Exposició Universal de Barcelona.

Pensavam ocuparnos estensament, aprofitant la inmerescuda benevolensa del Sr. Director de L' ART DEL PAGÉS, de tot quant hi ha en la Exposició Universal de Barcelona, que puga ser util als nostres agricultors. Tasca fora aquesta molt llarga que actualment no 'ns permeten las nostras ocupacions, però tampoch podém desistir de dir alguna cosa encara que no sian mes que ideas generals que servescan de guia, que donguin previament á coneixer 'ls objectes d' utilitat en que convé fixen sa atenció 'ls pagesos. Aixó es lo que aném á fer.

Principalment maquinaria es lo que trovém instalat en lo Pabelló d' Agricultura: aradas en primer lloch de tots sistemes, desde los mes toscos que presentan algunas provincias, fins als mes perfeccionats que construheixen los tallers de nostra ciutat y del estranger; mitx dia casi 's pot dir que 's necessitaria solsament per examinar detingudament aquets arreus. Escarificadors, desterronadors y altres aparells per lo últim, s' troban junt ab aquestos.

Trepitjadoras de rahims, prempsas de tots sistemas, aventadoras de grans, máquinas de segar y batre ab sos locomovils, y una gran munió de bombas, molins de vent y altres aparells pera 'l rego, ocupan una extensió molt important.

També hi tenim aparells molt perfeccionats pera la calefacció dels vins, segons lo sistema de Mr. Pasteur, que consisteix en elevar sa temperatura á 65 graus pera matar los germens que

s'oposan á sa conservació, fentlos després refredar rapidament; treball que fan molt bé los dits aparells y que convé aplicar sobre tot als vins verts. Tampoch faltan aparells pera la filtració y destilació de vins y brisa. En aquestos hi trovém una novetat que consisteix en ferlos giratoris, degut á un moviment de báscula que tenen, al objecte de descarregarlos mes fàcilment.

Alemanya presenta uns aparells pera la dessecació de fruyts, consistents en una fogaina rodejada d' una cambra ahont se calenta l'aire que passa á un altre en que están los fruyts sobre uns bastidors llevadissos, cual fons es de fil-ferro. Per mes que aquestos aparells son mol enginyosos, los nostres pagesos solen valdres de preferencia pera la dessecació de fruyts, dels mateixos forns de coure pá, estalviant lo que valen de compra, però en alguns casos en que 's tracti de fruyts en grans cantitats se 'n podrian construir ó comprar sino iguals, porque los sistemas poden variar molt de semblants.

Un aparell se presenta, que si bé no es directament aplicable á la agricultura, tindria molta utilitat á las poblacions rurals, ahont per lo comú 's presta poca atenció á las condicions generals de salubritat. Consisteix en una estufa de desinfecció per medi del vapor, en la cual hi han uns pisos formats per un engraellat de fusta sobre 'l que 's posan las robas d' atacats de malalties infecciosas. Després se tanca y s' hi deixa anar vapor, cual temperatura de 100 graus per lo menos, basta pera matar los gèrmens d' infecció, sense perjudicar la roba. Lo sistema d' aparell que 's presenta es bastant costós, per ser tot de planxa de ferro, pero se 'n podrian construir d' altres sistemas per menos preu.

Referent á la cria d' insectes y animals utils al agricultor, tenim dos gabias de criar conills, ruscós ó buchs del sistema movilista, una instalació en lo Parch, dels Srs. Munoz y Suñer, ahont está establerta la cria d' aus de corral, valentse de la incubació artificial y un altre no menos important de sericicultura, objectes tots molt útils. La cria de conills per lo referit sistema de gabias, es l' únich recomanable per la netedat y bons resultats que está donant, siguent un bon recurs pera familias pobres que esplotan tan util industria, sense cap gasto, segons se pot veure per tot lo Vallés y altres localitats. L' apicultura movilista fa també afortunadament importants progressos en di-

ferents punts, y per lo tant recomaném que no 's deixi de visitar la important instalació que presenta D. Francisco Andreu, de Mahó, en la que 's poden veure ruscos de diferents sistemes, bresca artificial, y tota classe de detalls necessaris en aquestos aparells.

També es molt curiosa é instructiva la instalació sericícola que presenta D. Vicens Sanjuan, enginyer agrónom de la provincia de Murcia, quals travalls en dit ram son molt importants.

De fibras téxtils, grans, llegums, tubércles y altres productes, també se 'n presentan importants instalacions, aixís com d' adobs minerals.

Lo referit es, reasumit en pocas paraulas, lo mes culminant per la utilitat que de son exámen pot traure l' agricultor, apart de moltas altres cosas, com son vins, olis, etc., etc, que per ser judicats necessitan d' alguna cosa mes que de la vista y que figuran en las instalacions, mes com objecte d' adorno, que pera donar á coneixer sas bonas qualitats que es impossible de conservar en las instalacions, de tal manera que aquestas están fetas, moltas d' ellas ab envasos buyts.

JOSEPH BAYER Y BOSCH.

La filoxera.

S' ha dit per la premsa y es comuna la veu de que la *filoxera* ha invadit alguns vinyats de certs pobles de nostre Partit Judicial fent uns y altres conjecturas mes ó méns pesimistas sobre la marxa invasora d' un insecte tan terrible com destructor.

Nosaltres hem seguit pas á pas las fasses de la presencia y marxa invasora de la *filoxera* en nostre Districte Judicial y lo que es pitjór presenciém diariament sa vida latent y destructora en nostres propias vinyas, mentres que estátichs contemplém com se crehuan de brassos, diguemho aixís, altres propietaris tan infortunats com nosaltres.

Seria cosa llarga y pesada esplicár lo que ha succehit en nostre país desde la presencia d' aquest devastador insecte; solement dirém que 's comensá per no donar crédit á la ciencia y hem acabát per quedar estupefactes en front de nostre propia obra.

De nostra incredulitat, de nostra oposició á las disposiciones emanadas d' altas regions gubernamentals y de nostra sistemática apatía 'ns resulta que la *filoxera* ha invadit no aquest ni aquell altre poble; sino tot lo Districte Judicial d' Arenys de Mar, sense que estiguém previnguts pera batallar en mitj de la desgracia ni per suplir ab altres plantas arbustos ó arbres las terras que empeltan vida á la riqueza de la major part de nostre terreno cultivable.

La plaga viu ab nosaltres, sos efectes destructors son considerabilíssims: espantosos; y 'ls rastres se veurán dintre dos anys ab dolor d' alguns de nosaltres y ab horror de tots. Y serán encare mes terroríficas las consecuencias de la pérdua de nostres vinyats per quant no distingim remey algun per detenir la marxa invasora y destructora de la *filoxera*, ni ab las disposicions dictadas per lo Ministre de Foment, ni per la iniciativa propia.

Ja 'ns explicarém.

PAU PRADELL DE LA SERRA.

Vallgorguina y Agost 1888

CORRESPONDENCIA (*)

MOLLET DEL VALLÉS, 27 d' Agost.—¿Teniu present ab quin cuydado y afany tractan la familia y amichs á la persona que 'l metje ha pronosticat un próxim fi fatal?

Un esmero per l' istil havém tingut durant l' any ab las vinyas: resseguintlas, molts duas vegadas á mes del cavar y magencar, ensofrantlas y ruixantlas tres vegadas baix los consells donats per la Excma. Diputació provincial, Institut Agrícola Catalá, periódichs agrícolas y polítichs; de manera, que estavam contents de fer tan gasto al considerar la bona anyada que teniam, (en las no filoxeradas,) la que, faria que poguessem estanyar las esquerdadas botas que cinch anys fa no han pogut contenir ni brisa, ni ví.

Pero tres minuts, d' allá las deu del matí del dia 25 del corrent, han sigut suficientes pera que una fortíssima pedregada impulsada per un vent huracanat sens n' hagi emportat tota la esperansa, deixantnos la meytat de las vinyas desfulladas y

(*) La falta de lloch nos privá poder publicarla en lo número passat.

ab los rahims aixafats, aixís com part de regadiu del cantó nort ha quedat trinxat.

¿Quin dia serà que las *corporacions y periodichs* citats farán sentir llurs paternals consells, excitant als agricultors á fer los medis tan zensills y baratos ab que podém privar las pedregadas?

Al meu entendre sols falta que ho prenguin ab empenyo, com ho han fet ab l'oidium, mildiu, etc. y las deturarém.

Reparará, senyor Director, que anys fa no parlo de la festa major, no ho faig, perque, atés lo temps de probresa que atravessém sembla que havém perdut la xeveta.

Si bé es fora temps, poso en coneixement dels agricultors que ho llegeixin, que aquí, casi tots ruixém ab pincells de emblanquinar que tenen un manech de fusta, portém lo such sulfat ab ollas, galledas de zinch ó unas que 's fan dels pots ab que 's traspalsa 'l petroli Pot y pinzell val ¡¡cincuenta centims!! Ruixadas las vinyas ab aquest sistema, *tan ecónomich*, asseguro que 'l mildiu no arrela en los pámpols. La cantitat de sulfat ha sigut d' *un á dos y mitj* kilos per 120 litros d' aygua ab cosa de un kilo de cals. Los de la cantitat mínima haviam obtingut tan bon resultat com los del máxim.

VICENTS PLANTADA Y FONOLLEDA.

SECCIÓ DE VARIETATS.

Contra 'l garrotillo.

El *Medical Times*, periódich americá, diu que l' alcohol es lo remey mes eficás é infalible pera la difteria. Deu administrarse diluhit en aygua en parts iguals, per pés, y 's dona á culleradas repetidas vegadas, y deuen ser més ó menos frequents segons la gravetat del atach. Ab sols aquest procediment, prompte desapareixen los síntomas mes malignes.

Es admirable, afegeix lo periódich en cuestió, veure la facilitat ab que l' alcohol disolt las exudacions diftéricas de la gola y fa baixar la temperatura calmant á la vegada 'l pols y destruheix ab rápida acció los gèrmens del mal absorbit per las glándulas, aixís com purificant la sanch.

Aquest remey ha sigut usat en lo tractamet de la difteria desde 1872 fins la fetxa per distints metjes, sens que hagi fallat ni en un sol cas.

Además, l' alcohol es profiláctich pera la difteria, segons s' ha observat en infinitat de casos. En aquest cas se deu administrar del modo indicat anteriorment á las personas exposadas al mal per haverhi malalts en la casa, fent que prenguin tres ó quatre culleradas al dia.

La pluja.

Sava del Cel.

Plou, y al ploure cada gota
es una perla del cel,
es la suhor condensada
que Deu retorna al pagés.
Es la sava qu'elabora
de poch en poquet lo cep,
qu'infla los sucrats rahims,
qu'ompla més tart lo celler.
La que fá creixe la espiga,
la que á la flor dona mel,
y á tots los fruits de la terra
la vida en gentil present.

.
.

Benehida siga la pluja
juntet ab lo sol també,
y la ma que nos l'envía;
la ben factora de Deu.

EMILI PASCUAL.

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Buchs d' abellas.—Sembla que alguns propietaris del districte municipal d' Olot recorregueren al Ajuntament pera que prohibís la importació de buchs d' abellas del Ampurdá y altres punts, á causa del perjudici que causan al fajol.

Lo senyor Alcalde, desitjant procedir ab tot acert y bon tino, passá una consulta al *Institut agrícola catalá de Sant Isidro*, y sembla que de dita consulta 's desprén de que las abellas no poden causar cap mal al fajol y si decás, aquest ha de quedar sumament resarzit ab lo benefici que reporta la industriosa abella: estém molt conformes; però la comissió del Institut me permeterá una pregunta: ¿per qué 'ls ampurdanesos portan á la trashumancia sas abellas, no faltant en son país flors pera mantenirlas? Com eixa pregunta la vaig fer ja á un propietari, y la seva resposta fou, *perque 'ls hi desgracian la cullita dels rahims*; me feu l' efecte de aquell que enmatllebava un triba al seu vehi pera foradar una paret, perque lo seu se faria mal-be; desitjaria rahons mes sólidas, pera probar que las abellas no produheixen mal al fajol. Jo no me esplico, com fa alguns anys, desde que s' invadiex lo districte ab abellas, que la planta del fajol creix ufana y hermosa, floreix en abundancia y després cau la flor y no grana.

Farinas adulteradas.—Habentse descubert que en la provincia de Murcia 's venian farinas adulteradas ab pols de cals en grans proporcions, punible fet comprobat per l' análisis y del que coneixen los tribunals ordinaris, la Direcció de Beneficencia y Sanitat crida la atenció dels gobernadors pera que sens descans se persegueixin las adulteracions dels articles de consum, castigant severament y sens escusa ni consideració de cap clase, bé gubernativament ó per los tribunals ordinaris, segons procedeixi, á cuants resultin culpables de las faltas ó delictes que 's refereixen á la adulteració de las sustancias alimenticias, ab grave perill de la salut pública.

En los arxius de la ciutat de Nuremberg s' ha descubert darrerament un manuscrit del qual se despren ab quant rigor se castigava en altres temps en Alemania, als falsificadors de begudas y comestibles.

En 1456, Joan Kelbel y sa esposa, aixís com un tal Nessig,

foren processats per haver falsificat varias drogas. Los dos homes foren cremats y la dona fou enterrada viva.

En 1459, Ulrico Wesuerin, que havia comés l' atreviment de batejar lo ví, obtingué l' indult, havent conseguit per gracia especial que li tallessin las orellas.

En 1464, Margarida Heidenheimer, fou enterrada viva junt á la Surca, perque havia fet ús de pesos falsos

Guía Cicerone de las cercanías de Barcelona.—L' autor, D. Joseph Fiter é Ingés ha tingut la amabilitat d' enviarnos un exemplar de dita *Guía*, agraphintli moltíssim la distinció; planyentnos solament que l' hagi escrit en castellá y no en catalá.

Manifestació á Borjas Blancas.—A fi de poder donar la extensió corresponent al acte important celebrat en dita població y á fi de no retrassar los originals que teniam pendants de publicació, fins al número vinen no 'ns podrém ocupar de tal manifestació.

Nou embut.—En una de las Salas del Palau d' Agricultura de la Exposició Universal, hi ha un embut automátich presentat per son constructor don Ramon Castelló de Sant Sadurní de Noya, d' utilitat pera tots los que tingan de transvassar líquits, donchs ab ell se fa impossible vessin al ser abocats d' una eyna al altre.

Premis.—Los premis que concedeix la Direcció d' Agricultura als expositors agrícolas en la Exposició Universal, son los següents:

Una segadora agarberadora, sembradora en rengles, binadora perfeccionada, dalladora, unificador, rastre mecánich, escalfa vins, bomba de tráfeh, desgranadora, manteguera, prempsa pera formatjes, una colecció d' instruments d' horticultura y altra d' arboricultura

Regoneixement de la filoxera.—Diu un periódich, que pera comprobar la existencia de la filoxera en las vinyas, ó millor, pera coneixer si un cep está invadit, basta arrencar del mateix algunas fullas y ferlas enfonsar en un dipòsit d' aygua per espay de sis horas; passadas aquestas, las fullas se tornarán d' un color vermell si tenen la filoxera, y conservarán son color vert natural, si no fossin atacadas. Aixís ho asseguran.